

Újdonság!

TÖNKÖLYBÚZA ALOM

Hogy a jó almot, még jobbá tegyük!

- minimális utóalmolás
- 85 °C-on hőkezelve
- 99,9%-ban kórokozó mentes
- egészséges talppárnák
- kiváló istálló higiénia
- 15 kg-os zsákban kiszerve
- 0,8 kg / m²

Bevezető áron
149 Ft + áfa/kg
(telephelyre kiszállítva)

Forgalmazza: Agrotata Kft, 2890 Tata, Őz utca 3.

Megrendelés/információ: info@agrotata.hu

Telefonszám: + 36 30 9326 734, + 36 20 5838 777

Negyed százada, hogy megalakult a Tógazda Halászati Zrt. Ma már elmondható, hogy a tevékenységük a halászat teljes vertikumát felöleli, így a palettájuk az édesvízi fajok szaporításától az étkezési méretű halak piacra juttatásáig terjed

Fazekas Sándor földművelésügyi miniszter az Életfa Emlékplakett bronz fokozatát tíz személynek adta át. A kitüntetettek között volt Tóth István, a Ráckevei-Duna-ági Horgász Szövetség ügyvezető igazgatója

Május utolsó szombatjának időjárása a kegyeibe fogadta a 12. Média-horgászverseny több mint 120 résztvevőjét. A hagyományos balatonszárszói rendezvény fontos esemény a Balatoni Halgazdálkodási Nonprofit Zrt. számára

A Magyar Mezőgazdaság melléklete

XVII. évfolyam
2016. július

Halászati Lapok

A Magyar Haltermelők és Halászati Vízterület-hasznosítók Szövetségének Lapja | Szerkeszti: Szerkesztő Bizottság | Felelős szerkesztő: Hajtun György

A HAKI az ágazat sikeréért dolgozik

Ahogy erről korábbi számunkban hírt adtunk, a NAIK Halászati és Öntözési Kutató Intézete (HAKI) kecségét és széles kárászt telepített természetes vizekbe. Mindez jelzi, hogy teljesítik azt az új miniszteri megbízatást, amit a 2013. évi CII. törvényben is megfogalmaznak, nevezetesen azt, hogy védett vagy veszélyeztetett, hasznosítható őshonos halfajok szaporításával és visszatelepítésével is foglalkoznia kell a kutatóintézetnek. Gál Dénes igazgatóval a változásokról, az új fejlesztésekről, beruházásokról is beszélgettünk.

• Igazgató úr, több olyan projektjükről tudok, amelyek megvalósításával az infrastruktúrájukat fejlesztik. Hol tartanak?

– Jól tudja. Az elmúlt években kevés lehetőség volt az infrastruktúra megújítására. Elsősorban a halas kísérleti létesítményekre gondolok. Egy uniós forrásból, az FP7-es program keretében tavaly átadtunk egy új kísérleti rendszert, amely a régi recirk rendszerünk meg-, illetve felújítását jelenti. Ezt a rendszert a Halászati Operatív Programból elnyert pályázati pénzekből tervezzük bővíteni, és elsődleges célnak, hogy egy tenyésztés-genetikai központot hozzunk létre. Nyilvánvaló, hogy ebben a rendszerben is végzünk halas kísérleteket takarmányozási, élettani területeken, amelyek a magyar akvakultúra fejlődését, fejlesztését szolgálják. Nagyon fontos vetülete ennek a munkának, hogy szeretnénk olyan halfajok intenzív nevelését kifejlesztetni, mint a szürke harcsa, a tápos ponty, a süllő. A termelés jelen pillanatban is csak kevésbé domesztikált vad fajtákkal dolgozunk. Komoly energiákat fordítunk a szürkeharcsa-termelés felfuttatására, vannak rá takarmányozási programok, ugyanakkor hiányzik a termelésfejlesztés genetikai lába. Amíg nincsen egy magas teljesítőképességű szürkeharcsa-állományunk, addig nagyon nehéz inten-

zív termelésbe kezdeni. Pedig ebben komoly gazdasági potenciál van, illetve a magas növekedési erélyű, a betegségeknek jobban ellenálló fajták adják a biztos jövedelmet termelő bázisát az intenzív harcsanevelésnek is.

• Szóljunk a génbankról, mert ez ma már évtizedek óta kényes, pénz hiányában csak részben megoldott kérdés.

– Évtizedek óta dolgozik a HAKI a génmegőrzés területén, ponty és tok génbankokat tartunk fenn. Ezt bővíteni szeretnénk olyan őshonos halfajokkal, mint a széles kárász, a keszegfélék, a compó. Jelen pillanatban is a Földművelési Minisztérium Halgazdálkodási Alapjának támogatásával dolgozunk egy kecsége- és széleskárász-visszahelyezési programon. Ennek révén jelentős mennyiségű, több mint 7000 kg 250 g feletti átlagtömegű kecségét helyeznek ki a Tiszába és Dunába, valamint megközelítőleg 2500 kg 3-5 dkg-os széles kárászt olyan élőhelyekre, ahol még nincs jelentős ezüstkárász-állomány. Nagyon fontos halfajok ezek az állomány-viszszatelepítési programunkban, hiszen megőrzött, diverz genetikai állományú halakat célszerű kihelyezni. Gyakran megtörténik, hogy néhány szülőpár egyedeket helyezik ki nagy mennyiségben a természetes vizekbe, ami egy sérülékeny populációt tovább gyen-

Gál Dénes: termelők nélkül egy ágazati kutatóintézet semmit nem ér

gíthet. A genetikai változatosság be-
szűkül, s ezért gondolom úgy, hogy a visszajelzési programnak összhangban kell lennie a génmegőrzéssel, mivel az egyik nem működik a másik nélkül.

• Úgy gondolom, hogy így válik kerekké a fejlesztési programjuk, hiszen az új recirk rendszerben már a genetikai programjukat is könnyebben valósítják meg.

– Minden fejlesztésnek célja van, s a célok megvalósítása érdekében újítottuk meg a rendszert. A HOP-forrásból történő fejlesztéssel létrejön egy komoly, ellenőrizhető anyatar-tó rendszer, amelyhez kapcsolódik a szaporítókapacitás, illetve lesz egy 48 medencéből álló kísérleti rendszer is, amelyben komoly takarmányfejlesztéseket, élettani vizsgálatokat tudunk elvégezni.

• Sarkalatos kérdéssé vált a takarmányfejlesztés, különösen azért, mert az intenzív termelési rendszerek – amelyek elterjedését az új támogatási politika is ösztönzi – új összetételű takarmányt igényelnek.

► – Így igaz. Korszerű genetika, jó hal-táp, jó termelési technológia nélkül elképzelhetetlen az intenzív, gazdaságos haltermelés. A genetikai fejlesztés irányába tettünk lépéseket, ugyanakkor a takarmányfejlesztésben is van még tennivalónk. Idehaza elérhetőek a külföldi tápok, és mi is termelünk haltápokot, de az a legfontosabb kérdés, hogyan lehetne mondjuk mezőgazdasági melléktermékeket bevinni a haltápokba, legyen az egyszerűen húsliszt, vagy a DDGS (száritott gabonatörköly).

• **Van erre a témakörre is kutatási projektjük?**

– A halliszt, és a halolaj kiváltására jelen pillanatban is fut egy nagy nemzetközi konzorciumban megvalósuló projekt, s elsősorban a növényi fehérjeforrásokkal, illetve olajokkal próbáljuk kiváltani a hallisztet és a halolajat. Ennek a hosszú távú hatásait vizsgáljuk. Ezekon kívül többek között a Pannonia Etanollal közösen folyik a DDGS-projektünk. Ezt a pontytápokba szeretnénk beépíteni, a húslisztet tartalmazó tápoknak a harcsa takarmányozásában lehet szerepe. Nem mindegy, hogy egy táp kilója 20-30 forinttal olcsóbb, mint a mostani tápok, hiszen az olcsóbb, de jobb táp versenyelőnyt jelent a gazdálkodók számára.

• **Milyen a kapcsolatuk a gazdálkodói körrel?**

– Alapvetően jó, de mindenen lehet javítani. Nagyon szeretném elérni, hogy a HAKI egyfajta központja,

szellemi bázisa legyen a hazai halásztársadalomnak, egy olyan hely, ahová a termelők örömmel jönnek vissza, szeretnek itt lenni, szeretnek velünk beszélgetni, kutatási témákat javasolni. Termelők nélkül egy ágazati kutatóintézet semmit nem ér, hiszen a mi eredményeink felhasználói a termelők. Nem elsősorban külföldre szeretnénk az itt megszerzett tudást továbbadni. Az a célunk, hogy az ország kamatoztassa az általunk elért eredményeket. Magam is kezdeményezek párbeszédet a termelőkkel arról, hogy milyen technológiai és más jellegű problémákat látnak, olyanokat, amelyekben a HAKI is megoldó partnerként vehet részt. A tavalyi HAKI-napokon hangzott el – sajnos mindeddig nem volt visszhangja –, hogy ha a termelők felvetnek 2-3 jól körülhatárolható technológiai problémát, s a kísérletek 20 százalékát megfinanszírozzák, akkor a HAKI a kísérleti munka szellemi és a többi anyagi részét hozzáteszi. Hát, eddig még nem volt jelentkező...

• **A beszélgetés vége felé áru-lom el, hogy Gödöllőn, a Haszon-állat-génmegőrzési Központban, egy konferencia szünetében beszélgettünk. A konferencián a biodiverzitás, megőrzéséről, és a vizes élőhelyek ebben betöltött szerepéről hangoztak el különböző szempontú előadások. Ön hogyan látja ezt a kérdést?**

– Egy halastó nemcsak terme-

lőüzem, hanem egy ökoszisztéma fenntartója is. Magyarország 25 ezer hektár halastóval rendelkezik, ami komoly természeti érték. Itt megtalálhatóak azok az értékek, amelyek a társadalom számára is hasznosak, és hozzáteszem, hogy egészséges élelmiszert állítanak elő ezekben a tavakban. A tógazdaságoknak mikroklímatis hatásai is vannak, illetve sok olyan többlétszolgáltatás keletkezik, amelyek haszna máshol jelenik meg. Ez mind nagyon fontos, és a tógazdálkodóknak is meg kell mutatniuk ezt a társadalom számára, és a társadalomnak – ha csak pénzben is, de – el kell ismernie ezeket a szolgáltatásokat. Ugyanakkor a termelőknek is tudomásul kell venniük, hogy természeti erőforrásokat használnak fel a termelés során, tehát egyfajta interakciónak kell működnie a termelők és a társadalom között. Hal nélkül nincs vizes élőhely, és egy ilyen élőhelyet leginkább a tógazdálkodók tudnak hosszú távon fenntartani.

• **Végül: hogy van a HAKI?**

– Küzdünk, de köszönjük szépen, jól vagyunk. Zajlik egyfajta generációváltás az intézetnél, mi is változunk, bizonyos mértékig fiatalodunk, ami egyrészt rossz, mert eltávoznak tapasztalt munkatársak, akiktől – reményeink szerint – átveszik a fiatalok a tapasztalatot, a tudást, másrészt jó dolog, hogy itt a következő generáció.

H. GY.

Száztíz éves a magyar halászati kutatás

Méltóképpen ünnepelte meg két jubileumát is a NAIK Halászati és Öntözési Kutató Intézet (HAKI). A LX. Halászati Tudományos Tanácskozás (HAKI-napok) keretében az intézet fennállásának 110. évfordulóját ünnepelték. A június 15-16-ai, kétnapos rendezvényen gazdag program várta a résztvevőket. Az immár negyvenedik alkalommal megrendezett HAKI-napok nemcsak egy szűken értelmezett szakmai nap, hanem a halas közösség hagyományos találkozója is. Éppen azért, hogy a gyakorlatban dolgozó szakemberek számára megkönnyítsék a részvételt, az idén a megszokottól később, június közepén rendezték meg ezt az eseményt.

A megnyitó során Jenes Barnabás főigazgató (Nemzeti Agrárkutatási és Innovációs Központ), Gál Dénes intézetigazgató (NAIK Halászati Kutatóintézet), Ugron Ákos Gábor állami földekért felelős helyettes államtitkár (Földművelésügyi Minisztérium), és

Szépe Ferenc főosztályvezető (Földművelésügyi Minisztérium) több nézőpontból értékelte a HAKI fennállásának, illetve az intézményesített halas kutatás megszületésének száztedik évfordulóját. A köszöntőket követően egy rövidfilm bemutatása után Gál

Jiansan Jia: a közép-kelet-európai régió mindig is fontos volt a FAO számára, mind a halászat, mind az akvakultúra, kifejezetten a belvízi halgazdálkodás, haltermelés szempontjából

Dénes főigazgató külön is szólt a 110 éves halászati kutatásról. A tanácskozáson jelen volt *Jiansan Jia*, a FAO FIA (az ENSZ Élelmezési és Mezőgazdasági Szervezetének Halászati és Akvakultúra Szakpolitika és Erőforrások Igazgatósága) igazgatóhelyettese, aki a HAKI 110 éves évfordulójának ünneplése kapcsán

A FAO Halászati és Akvakultúra Osztálya, mint az ENSZ szakosodott ügynöksége, a globális halászat- és akvakultúra-fejlesztési és szakigazgatási kérdésekkel foglalkozott. Hangsúlyozta, hogy a HAKI a FAO aktív partnere, és gratulált a HAKI-nak azon alkalomból, hogy alapításának 110. évfordulóját ünnepli, mint a belvízi halászat és akvakultúra vezető intézete Magyarországon, továbbá 40 éve mint a FAO regionális kutató- és oktatóközpontja.

A plenáris előadások keretében Jiansan Jia az élelmezési és mezőgazdasági vízi genetikai erőforrásokról készülő első világ jelentés folyamatban lévő tevékenységeiről számolt be.

Ugyancsak nagy érdeklődés övezte *Viski József* agrár-vidékfejlesztési programokért felelős helyettes államtitkár (Miniszterelnökség) előadását a 2016. évi MAHOP-pályázatokról. *Péteri András* könyvismertetője során

FOTÓ: HAJTUN GYÖRGY

Megtelt a terem az érdeklődőkkel

Ruttkay András: „Az édesvízi akvakultúra alapjai” című szakkönyvet mutatta be. Az ebédet követően megkoszorúzták *Dr. Szalay Mihály* szobrát, aki a HAKI 1969-es Szarvasra helyezésekor az igazgatói posztot töltötte be, és megalapozta az intézet jövőjét.

A két napon öt szekcióülésen hangoztak el a szakmai előadások. Az első

szekcióban a haltakarmányozásra, a másodikban a szaporodásbiológia és a genetika témakörére, a harmadikban a természetes vízi halgazdálkodásra, a negyedik szekcióban a halegészségügyre, míg az ötödik szekcióban a haltermelésre és a környezeti hatásokra fókuszáltak az előadók.

H. GY.

Jiansan Jia igazgatóhelyettes (FAO FIA) két előadással tisztelte meg a jubileumi konferenciát. Az első felszólalásában „A HAKI, mint FAO Európai Regionális Akvakultúra Kutatóközpontjának, 40 évvel ezelőtti létrehozása” címmel az elmúlt négy évtized eseményeit felidézte, egyben méltatta a FAO és a HAKI akvakultúra fejlesztést előmozdító tevékenységét. A második előadásában az igazgatóhelyettes az élelmezési és mezőgazdasági vízi genetikai erőforrásokról készülő első világjelentés folyamatban lévő tevékenységeit mutatta be. *Jiansan Jia* készséggel nyilatkozott a Halászati Lapoknak.

Ha halról beszélünk, mindenképpen meg kell említeni, hogy az egyik legfontosabb ételismiszer, kezdte mondandóját *Jiansan Jia*. A halászat több, mint gazdasági tevékenység. Egyrészt egészséges táplálékot biztosít, másrészt a vidéken élő emberek megélhetéseit segíti elő, harmadrészt ökológiai értékeket teremt.

Az igazgatóhelyettes előadására visszautalva kérdeztük meg, hogy van-e a FAO-nak olyan fejlesztési stratégiája, amely a közép-kelet-európai térségre, így hazánkra is vonatkozik. *Jiansan Jia* hangsúlyozta, hogy a közép-kelet-európai régió mindig is fontos volt a FAO számára, mind a halászat, mind az akvakultúra, kifejezetten a belvízi halgazdálkodás, haltermelés szempontjából. Sok ország nem rendelkezik tengerparttal, ugyanakkor a tengeri halászatot a túlhalászás miatt korlátozni kellett, s a tengeri halászat termelése visszaesett. Ezt az űrt az édesvízi haltermeléssel lehetséges betölteni, ezért is fontos az olyan régi kapcsolatok ápolása, mint ami a FAO és a HAKI között épült ki. A HAKI hidat épít a régió és egyes FÁK-országok kutató intézetei között azzal, hogy a NACEE – amely egyike a regionális hálózatoknak a FAO globális akvakultúra-hálózatai közül – megalakításában döntő szerepet vállalt. Annak, hogy stratégiában tudjunk gondolkodni, több feltétele is van, jelentette ki az igazgatóhelyettes. Fontos tudni, hogy milyen gazdasági-társadalmi közegről van szó, másrészt ki kell dolgozni egy hosszú távra szóló gazda-

ságpolitikát, harmadrészt az oktatási-kutatási tevékenység színvonalát is növelni kell, mert ezen múlik, hogy mennyire felkészült és sikeres szakemberek állnak az ügy élére.

A stratégia tulajdonképpen abból kell, hogy álljon, hogy a haltermeléssel jó minőségű és elegendő mennyiségű ételismiszer állítsunk elő. Ha a feltételeket megteremtettük és adottak a jó körülmények, akkor a piaci megjelenéssel sem lesz gond. Magyarországnak jó lehetőségei vannak azáltal, hogy az Európai Unió tagja. Az unió tagállamaiban zömmel tengeri halászat folyik, míg az akvakultúra területére csak az utóbbi években vetül nagyobb figyelem. A magyar haltermelésnek nagy történelmi hagyományai vannak, amire a jövőt lehet alapozni. Nagy előny, hogy a magyar haltermelők élő, jó minőségű hallal tudják ellátni a vevőiket, ami versenyelőnyt jelent a távol-keleti termelőkkel szemben, akik csak feldolgozott, fagyasztott állapotban tudnak haltermékeket exportálni.

A FAO a szarvasi intézet regionális szerepével kapcsolatban elmondta, hogy a központ meghatározó szerepet tölt be a FAO és Magyarország, valamint a közép-európai régió halászati kapcsolatrendszerében. A FAO számos fejlesztési programot indított, amelyekhez szakértőket alkalmaznak. Sajnos a halászat területén ez az aktivitás csökkent az utóbbi években, de a FAO nyitott arra, hogy a magyar halászat területén új programok induljanak és a magyar halászati szakemberek tudását igénybe vegyék. A NAIK-HAKI sokkal erősebb, mint 40 évvel ezelőtt volt, és sokkal fontosabb szerepet képes és fog játszani a jövőben a belvízi halászat és akvakultúra fejlesztésén dolgozva, az ágazat támogatásában a nemzetközi együttműködések keresztül. Az alábbi területeken tud jelen lenni a HAKI: fokozott technológia átadás és -terjesztés; kapacitásbővítés; erősebb kormányzati kötelezettségvállalások és összehangolt regionális akvakultúra fejlesztési stratégiák kidolgozása; erős farmercsoportok, az ipari és a civil szervezetek hatékonyabb bevonása az ágazat tevékenységébe.

